

Dragi zajček.

Zenska je prodala mesarju pitanega prašiča. Drugi dan je šla po denar. Ko je denar dobila, ga je zavezala v robec, kakor je to že navada kmetiških ljudi, in je šla domov.

Pot jo je vodila mimo gozda. Tam je zagledala ob poti v snegu zajca, ki se ni ne ganil.

»Ej, ta je pa zmrznil!« si je mislila ženska. »No, četudi si zmrznil, za pečenko boš pa le še dober.« Pa je pobrala zajca in zavila v tisti robec, kjer je imela zaviti denar, pa je šla dalje.

Tisti zajec pa ni bil zmrznjen. Samo odrevenel je bil od velikega mraza.

Ker pa ga je imela ženska zavitega v robcu in pod pazduho, se je ogrel in je spet oživel ter se začel gibati.

»Kaj pa je to? Ali je zajec živ?« se je začudila ženska, ko je občutila, da se nekaj giblje pod njeno pazduho. Brž je vzela robec in ga hotela razvezati. Takrat pa brrr! — je skočil zajec z robcem in z denarjem ter pobegnil.

Tako je prišla ženska ob denar, zajec pa še danes živi, če ga že ni kdo ustrelil.

Mladinski novičar.

Medved je čudna zver. Pri nas se medveda ni bati, ker ga ni; kvečemu iz kočevskih gozdov prilomasti od časa do časa kakšna taka mrcina, ko jo prisili sneg, da gre na lov v bližino človeških bivališč. Kadar pride k nam kaka »menažerija« z zverinjaki, imamo pa pač priliko, da si to zverjad kosmato od blizu ogledamo. Tako je prišla nedavno neka družba z večjim zverinjakom v mesto Stockholm. V številu divjih živali je bil tudi mogočen medved, ki ni poznal ne šale ne dobrovoljnosti. Ko mu je prinesla neka štiriletna deklica hrane in jo vrgla v kletko, je grdavi hlastnil po njeni roki in ji jo odtrgal. Ubogo revše!

Mučenec. O katoličanih v Mehiki, ki trpé že več mesecev hudo preganjanje vsled krivičnih in brezbožnih postav, piše zdaj ves katoliški svet. Zanimivo je, da najdemo med zgledi junaške katoliške značajnosti tudi že prav mlade fantiče. Pri Gvadalahari so prijeli orožniki dvanajstletnega dečka, ki je delil letake. — »Kdo ti jih je dal,« ga je vprašal orožnik. Deček je molčal. Orožnik se znosi nad njim ter ga pretepe do krvi. A fantiček je molčal. Zdaj pride mimo njegova mati, pa tudi vpričo matere je nadaljeval orožnik delo strahovanja. Ko je deček ves krvav ječal in stokal, ga je vzpodbujala njegova junaška, makabejska mati: »Nič ne povej, moj sinko!« (Katoličani si pomagajo s samoobrambo, da ne kupujejo pri protivnikih svete Cerkve, da se omejujejo v svojih potrebščinah; v ta namen razdeljujejo razne oglase.) Ko niso mogli orožniki izsiliti iz fanta ničesar, so ga tako mučili, da so mu polomili roke.

Res hude so poskušnje za stanovitnost in odločnost mehikanskih katoličanov!

Modrost v pregovorih domačih in tujih.

Naglica.

Počasna naglica je najboljši.
V naglici narejeno, gotovo skaženo.
Naglica ni nikjer prida.
Naglica je pravice mačeha.
Kar se v naglici stori, dolgo ne trpi.
Naglica pride često prepozno.
Naglica dolgo ne živi.
Kdor z naglico prične, zadnji opravi.
Naglica in dober svet si nista brat in sestra.
Naglica je predhodnica kesanja.
Naglica ne hodi sama.
Naglica si rada zlomi vrat.
Kdor naglico ljubi, ne jaha osla.
Naglica je le v boju dobra.
Naglica je dobra le, ako bolhe loviš.

Reki.

Ni taka naglica!
Z naglice.
Z naglico kot kokoš v gnezdo.
Z naglico kot miš v luknjo.
Z naglico kot bi bil jutri sodni dan.

Drobiž.

Kako je v najbolj severnih deželah.

Človek, ki potuje po daljnem severu, kmalu opazi, da se bliža koncu sveta. Tam gori je vse tako čudovito, da vzbuja neko grozo. Včasih se zdi nebosklon tako nizko, da človek nehote misli, lahko bi vrgel kamen do neba. Ako se vzpne na ledeno goro in pogleda z daljnogledom okrog sebe, se mu zdi, da stoji sredi neskončne zibelke. Zrak je čist in prozoren tako, da se vidijo daleč naokrog vse snežne gore in s snegom pokrite skale. Zemeljska obla se zdi na severu kakor neznan rogliček in šele tam se spozna, zakaj solnce na severu tako hitro zahaja ali pa ostane tako dolgo nad obzorjem. — Najkrasnejša je polarna svetloba, kadar zahaja solnce. Komaj izgine solnce za obzorjem, nastane taka tema, da človek niti

korak pred seboj ničesar ne razloči. Potem se pa začne naenkrat vzpenjati nad obzorjem krvava zarja, in sever se zdi, kakor bi ga objemali ogromni plameni. V takih trenutkih človek misli, da se je obrnil ves svet. Sever se vidi na jugu, jug na severu, led na morju, morje pa nad glavo. Človeka omami ta optična prevara tako, da se mu zdi: z glavo se dotika ledu, z nogami pa oblakov. Polarniki nazivajo ta divni naravni pojav »miraž«.

Ob tem času se vidi daleč za severnim tečajem gosta tema, in človeku se zdi, da se vzpenjajo v neskončne višine ogromne črne stopnice. Težko je razločiti, stoji li še na zemlji ali pa je že obvisel v zraku. Ta naravna prikazen pa ne traja tako dolgo, da bi bilo mogoče z daljnogledom opazovati vse podrobnosti. Kmalu se pojavi strahovit snežni metež, in človek se mora hitro skriti v kako skalnato votlino, sicer ga sneg zamete. Sneg je lahak kakor puh, in čim solnce spet vzide, se snežni zameti hitro stopé. Poleti solnce sploh ne zaide, marveč sije ponoči in podnevi. Ako se ozira človek proti severu, vidi med solničnimi žarki najrazličnejše barve, ki odsevajo po ledenih gorah. Nekaterne ledene gore so sivkasto zelene, druge modre, temne ali črne. Večerna in nočna zarja je krvavo rdeča, snežne poljane pa popolnoma bele. Takoj po polnoči solnce spet vzide, in na severu nastane nepopisna naravna krasota. Sedemdeset dni v letu ne pade v teh krajih niti kapljica dežja, ker je nebo ves čas popolnoma jasno. Luna in zvezde se vidijo ta čas samo par minut, ko je solnce pod obzorjem. Od maja do avgusta pihljajo običajni lahni zapadni ali vzhodni vetrovi. Tudi severni veter je poleti zelo slab. Visoko na severu naleti človek tupatam tudi na otoke, ki pa leže običajno v skupinah.

Zemljepisno ta pokrajina doslej sploh še ni bila dobro proučena in preiskana. Prebivalcev je tam zelo malo, pač pa je mnogo divjačine. Največ je različnih manjših živali z dragoceno kožuhovino. Samo severni medved je zastopan v večjem številu. Nekateri severni medvedi so veliki kakor manjši konj in tehtajo več sto kilogramov. Ako zavoha tak medved človeka, ga takoj napade. Toda polarniki so spretni lovci, in zato jim medvedi ne mo-

rejo do živega. Običajno podleže v boju s človekom medved. Meso severnega medveda je polarnikom dobrodošla slaščica, kožuh pa najboljša odeja za zimo.

Zanimivo je, da prepeljejo lovci na daljni sever čolne iz mroževe kože. Ti čolni so zelo lahki, in Eskimi trdijo, da se jih led ne prime, ker je koža prepojena z ribjim oljem. Na potovanje po nadaljnem severu sme samo človek, ki se ne boji smrti, in ki mu tudi do krvi ozebli udje ne delajo prevelikih preglavic. Kdor je sit življenja v južnih krajih in se ne boji mraza, najde na severu toliko naravnih krasot, da se v civilizirani svet najrajši sploh več ne povrne. Vendar pa človek na severu ne sme imeti prevratne glave. Vsak korak mora dobro premisliti, zakaj najmanjša neprevidnost ga lahko stane življenje. Kar strah me je — pravi neki popotnik — ako pomislim, kolikokrat sem gledal smrti v oči. Včasih ubije kit z enim udarcem svojega ogromnega repa spretnega in drznega lovca, in tovariši morajo mirno gledati, kako izgine žrtev morskega orjaka v valovih. Opetovano sem bil priča krvavih prizorov na lovu. Nekoč sem iz daljave opazoval skupino lovcev, ki je preganjala volkove. Gladne zveri so že bežale, kar se je naenkrat ranjen volk obrnil in planil na mladega Eskima. V hipu mu je pregrizel vrat, in nesrečnež se je zgrudil mrtev.

O ruskem polarnem raziskovalcu Tolle, ki se je mudil pred dvajsetimi leti na novosibirskih otokih, nisem mogel izvedeti nobenih podrobnosti. Bil sem v Ameriki, ko je Tolla zbiral živila za Nansenovo ekspedicijo. Nekoč se je napotil z manjšim spremstvom na Bennetov otok, da bi končal svoja raziskovanja. Vrnil se pa ni več. Z njegove ladje »Zarja« so poslali sicer rešilno ekspedicijo pod vodstvom poročnika Kolčaka, ki pa Tolle ni našla. Najbrž je poginil na severni obali Bennetovega otoka. Baje so ga Eskimi skrivaj zasledovali. Čim so izvedeli, da so prodali njegovi spremljevalci nekemu človeku večjo količino žganja, so ga napadli v trenutku, ko se je oddaljil od svojih tovarišev. Slekli so ga do nagega ter polili njegovo obleko z vrelin oljem. Nato so nesrečneža zažgali, in drzni raziskovalec je zgorel sredi večnega ledu kakor bakla.

Z nočno temo se prične na severu neznošen mraz. V septembru mraz še ni posebno hud, toda v oktobru in v novembru pritiska taka zima, da se spremeni vsa voda čez noč v led. V novembru svetloba popolnoma izgine. Nato se pojavlja polagoma polnočna zarja. Njeni žarki se razlivajo po vsem severu in ostanejo na nebu običajno tri dni. S polnočno zarjo pritisne strašna zima. In ko začne svetloba naraščati, je zima vedno hujša. Takrat zapade prvi sneg, in lovci se odpravijo na lov.

Jastreb odnesel dve leti starega otroka. Iz Argentinije poročajo o nezgodi, ki je zadela neko farmersko družino, živečo kakih 25 milj od mesteca Mendoza, zunaj na deželi. Ko sta mati in oče odšla po svojih delih v vinograd, sta pustila doma svoja dva otročiča: 3 letnega Martina in 2 letnega Lazarja. Z njima je bil doma domači ovčarski pes po imenu Ho, ki je bil nalašč za to izučen, da je čuval otroke in domače živali pred raznimi gozdnimi živalmi.

Bilo je popoldne. Jastreb je visoko krožil v zraku več kot eno uro in opazoval pokrajino, kje bi se dobil kak plen. Na farmi blizu doma pa sta se igrala na nekem gričku 3 letni Martin in 2 letni Lazar. Z njima je bil njiju varuh, pes Ho. Sinček Martin je takole pripovedoval, ko sta prišla oče in mati domov. Ves solzan je kazal na griček, kjer sta bila z bratcem in se igrala, pa je priletel velik ptič, ki je skakal okrog njiju na gričku in je bil velik skoro kot kak mož. Imel je golo glavo in belo perje po vratu, kakršnega imajo namreč južnoameriški veliki gorski jastrebi. Pes Ho se je začel boriti z njim: zakadil se je v njega in mu iztrgal več peres. A jastreb je bil zvit. Zvabil je psa precej proč, kjer sta se igrala otroka, ter ga tako zmotil. Naglo se je potem spet dvignil in zletel v smeri proti dečkoma. Sunkoma se je približal zemlji, pograbil 2 letnega Lazarja in odletel z njim visoko v zrak. Odnese ga je daleč v visoko gorovje, kjer ga je umoril in požrl.

Starši na prvi hip tega niso verjeli Martinu. Preiskali so vso okolico in vse poslopje, a ker le niso našli Lazarja, so verjeli, kar jim je povedal mali Martin. Sklicala sta oče in mati sosede in so šli

na lov po vsej okolici. Po več kot teden-
skem iskanju so prišli s pomočjo lovskih
psov na sled gorskim jastrebom kakih
14 milj daleč od pozorišča, kjer je jastreb
napadel Lazarja. V neki duplini so našli
tudi še sveže kosti malega dečka in nekaj
njegovih členov. Po teh so spoznali, da
so bili to udje 2 letnega Lazarja.

Veliki južnoameriški jastrebi so prav-
cati velikani. Ko se tak postavi na noge,
je velik skoro kot srednji mož. Njegove-
peruti merijo raztegnjene do 10 čevljev.
Pobirajo in kradejo ovce, mlade divje
koze, srne in celo nad teleta se spravijo.
Malih otrok brez varstva pa sploh ne
smejo puščati po teh krajih.

Iz življenja kamele — dromedarja.
Kako velika pridobitev so avtomobilske
zveze skozi puščavo, zna ceniti le tisti,
ki pozna vse neprijetnosti, ki jih nudi
dromedar svojim gospodarjem. Med vse-
mi domačimi živalmi ni tako uporne in
muhaste živali, kakor je ta. Res je sicer,
da je dromedar zadovoljen z vsakršno
hrano. Ako ni na razpolago sveže zele-
njave, je dromedar zadovoljen tudi s su-
himi vejami, s slamo, in če končno ni-
česar drugega ni, se nasiti tudi z jer-
meni, vrvmi in sličnim blagom, ki ga
kje natrga. Najbolj čudno je pa to, da
more jesti in žvečiti celó liste mimoze,
rastline, čije listi so vsi posuti s tan-
kimi in ostrimi bodicami, da prebodejo
tudi usnjate podplate. Toda kljub tej
dobri lastnosti, ki pa je tudi edina, ima
dromedar dovolj slabih lastnosti. Vsake-
ga tovara, ki mu ga hočejo naložiti, se
brani s tem, da neusmiljeno rjove in tuli.
Ako hoče kdo dromedarja zajezditi, mora z
enim skokom skočiti v sedlo, ker se dro-
medar takoj, ko začuti kaj tujega na
svojem hrbtu, sunkoma dvigne. Zato
imajo začetniki mnogo težkoč pri jezdenju
na dromedarju. Dromedarjeva hoja je taka,
da povzroči vsem onim, ki je niso vajeni
in imajo slabe želodce, morsko bolezen.
Ziblje se namreč dromedar pri hoji ne-
prestano kot ladja na razburkanem morju.
Jezdeca sploh nič ne uboga in ravna vedno
nasprotno njegovi želji. Vode se dromedar
tako boji, da ga je treba s silo pripraviti
do tega, da prebrede reko. Ker ne zna pla-
vati, ga čez večje reke takorekoč prenesejo.
Eden ga zvleče z vrvjo, ki mu jo je ovil okoli

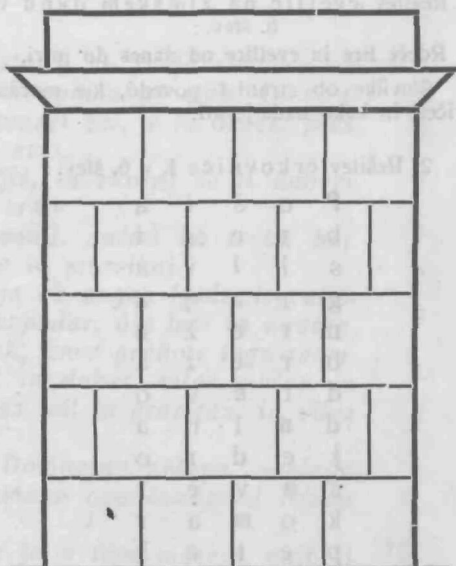
glave, naprej v vodo, da mu zmanjka tal
pod nogami; tedaj ga prednji, ki se na-
haja v čolnu, krepko prime za glavo,
zadnji pa za rep in ga tako prenesejo čez
vodo. Nekateri samci-dromedarji so celó
tako neugnani, da ogrizejo vsakogar, ki se
jim približa, celó svojega gospodarja.

1. Demant. (Pepica Lampret.)

	a		soglasnik
	a a a		zemljišče pri hiši
	b c e g i		ptica močvirka
i	j l l p p r	—	
	r r r v v		del roke
	v t t		srečen kraj
	t		soglasnik

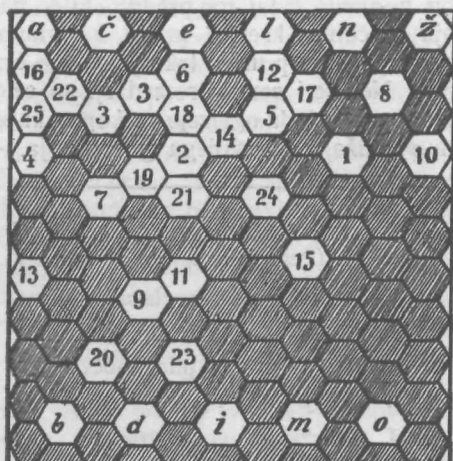
Po sredi navpik in počez ime gore
v Sloveniji.

2. Peč.

PO	SE	PEČ	V
ČI	PRI	TE	SPO
ZI	VE	VE	NE
SE	JA	LJ	ZNA
MI	KAJ	LJA	SRE

3. Zalega v satju.

Kateri pregovor je skrit v teh črkah?

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekem 10 dni po izidu lista in se objavljajo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki.

4. Skakalnica.

		ta,	stik.		
bra-	gni	lju-	Zlo-	ra	Lev-
se,		Not-	dvi-		ce.
ga,	bi			žil	nji
	za-	od-	glas	sr-	
no	le	skr-	naj	vra-	sod-
bi	pri	treb-	in	E-	bo
po-	je	no	mu	nik	ta

1. Rešitev cvetlic na zimskem oknu v 6. številki.

Rdeče lice in cvetlice od danes do jutri.

Številke ob strani ti povedó, ke moraš pričeti in kako nadaljevati.

2. Rešitev črkovnice I. v 6. številki.

P o š t a
 b r e s t
 s l i v a
 g r a j a
 m r e ž a
 b r e z a
 d r e v o
 d n i n a
 j e d r o
 s e v e r
 k o m a r
 p e t e k
 o g l a s
 m u t e c
 m e c e n
 b a s e n
 m a č k a
 k r o n a
 m i z a r
 V r t e c
 p o s e l

Priazen je mesec, a mrzel.

3. Rešitev črkovnice II. v 6. številki.

C	v	e	t	n	i	k
n	e	p	o	k	o	j
k	o	l	o	r	i	t
s	t	r	o	j	a	r
s	a	t	o	v	j	e
g	a	l	i	l	e	j
n	o	v	i	n	e	c

Korotan — Celovec.

4. Rešitev dopolnilne uganke v 6. številki.

M	o	k	a		s	e	n	o
r	a	m	a		s	t	o	l
s	m	r	t		v	o	d	a
g	r	o	m		m	i	l	o
p	t	i	č		s	l	o	n
o	m	e	t		l	e	c	a
e	d	e	n		p	e	r	o
o	s	e	l		s	i	t	o
g	r	e	h		p	i	l	a
k	l	i	c		m	e	j	a
k	o	č	a		t	e	l	e

Mar mi mesec, če solnce sije.